

TEMA 6. LES FONTS DEL DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

Curs acadèmic 2022 - 2023

VNIVERSITAT D VALÈNCIA

DR. VALENTÍN BOU FRANCH
CATEDRÀTIC DE DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Aquesta obra està protegida amb una [Llicència Creative Commons Atribució-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional](#).

	 VNIVERSITAT D VALÈNCIA Facultad de Derecho
Jean Monnet Chair	Project No. 101048075
Strengthening European Values - SEV -	

1. CARÀCTERS GENERALS DE LES FONTS DEL DRET DE LA UNIÓ

A. AUTONOMIA DE L'ORDENAMENT JURÍDIC DE LA UE

B. SISTEMA PROPI DE "FONTS DEL DRET" DE LA UE

Afirmada jurisprudencialment en dos moments successius:

1. Sentència Van Gend en Loos, §2-3 (pàg. 409)

- ⊖ És un “nou” ordenament jurídic de dret internacional:
- ⊖ És ordenament jurídic ≠ al dret intern
  - Alguna cosa més que un tractat internacional

2. Sentència Costa c. ENEL, §3 (pàg. 412)

- ⊖ És un ordenament jurídic autònom del dret internacional

CLASSIFICACIÓ DE LES “FONTS DEL DRET” DE LA UE:

1. Dret originari: els tractats constitutius i les seues reformes. Triple naturalesa: [Dictamen 1/91: Acord EEE, §20-21 \(pàg. 322\)](#)
  - ⊙ Tractat internacional
  - ⊙ Tractat constitutiu d’una organització internacional
  - ⊙ Tractat constitutiu d’una organització internacional supranacional
  - ⊙ També és dret originari els principis generals de dret identificats pel TJUE

2. Dret institucional: adoptat per les institucions en desenvolupament del tractats constitutius (“dret derivat”)
  - ⊙ Actes típics [Art. 288, §1 TFUE \(pàg. 165\)](#):
    - Obligatoris [Art. 288, §2-4 TFUE \(pàg. 165\)](#)
    - No obligatoris: [Art. 288, §5 TFUE \(pàg. 165\)](#)
    - Novetat: [Art. 295 TFUE \(pàg. 168\)](#)
  - ⊙ Actes atípics. No previstos. Novetat [Art. 296 TFUE \(pàg. 168\)](#)

3. Dret internacional
  - ⊙ Dret internacional consuetudinari
  - ⊙ Dret internacional convencional
  - ⊙ Decisions dels òrgans creats mitjançant tractats internacionals

4. Els instruments jurídics de la PESC (especificat per ser competència especial Art. 2.4. TFUE)

2. EL DRET ORIGINARI DE LA UNIÓ EUROPEA

A. ENUMERACIÓ D'INSTRUMENTS JURÍDICS

B. CRITERIS D'IDENTIFICACIÓ

C. ÀMBIT D'APLICACIÓ

D. PROCEDIMENT DE REVISIÓ

E. JERARQUIA DELS TRACTATS CONSTITUTIUS

1. CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE LES COMUNITATS EUROPEES

1. Creació de les Comunitats Europees:

⊖ Creació de la CECA

- TCECA, 1951 (RIP: 23.7.2002)

⊖ Creació de la CEE i de la CEEA

- TCEE, 1957
- TCEEA, 1957
- Tractat relatiu a unes certes institucions comunes, 1957

2. Consolidació de les Comunitats Europees:

⊖ Reformes d'aprofundiment:

- Tractat de fusió dels executius, 1965
- Tractat que modifica determinades disposicions pressupostàries, 1970
- Tractat que modifica determinades disposicions financeres, 1975
- Decisions del Consell sobre un sistema de recursos propis, 1970-1988
- Decisió del Consell de 1976 que conté annexa l'“acta” o “acte” relatiu a l'elecció dels representants en el PE per sufragi universal directe
- Acta Única Europea, 1986

b) Reformes d'ampliació:

- Tractat i acta d'adhesió de 1972: Dinamarca, Irlanda i el Regne Unit
- Tractat i acta d'adhesió de 1979: Grècia
- Tractat i acta d'adhesió de 1985: Espanya i Portugal

2. CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE LA UE

1. Creació de la UE:

- ⊖ TUE, Maastricht, 1992

2. Consolidació de la UE:

⊖ Reformes d'aprofundiment

- Tractat d'Amsterdam, 1997
- Tractat de Niça, 2001
- Tractat de Lisboa, 2007 + reformes "menors"
- Carta de Drets Fonamentals de la UE, 2007

⊖ Reformes d'ampliació

- Tractat i acta d'adhesió de 1994: Àustria, Finlàndia i Suècia
- Tractat i acta d'adhesió de 2003: Xipre, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Hongria, Letònia, Lituània, Malta, Polònia i República Txeca
- Tractat i acta d'adhesió de 2005: Romania i Bulgària
- Tractat i acta d'adhesió de 2012: Croàcia

- ⊖ Annexos, protocols i declaracions annexes [Art. 51 TUE \(pàg. 73\)](#)

3. PRINCIPIS GENERALS DEL DRET

1. És dret no escrit

2. Induïts pel TJUE dels drets nacionals, del dret internacional i del propi dret de la Unió Europea

3. És dret originari, igual que els tractats constitutius

1952 La Comunitat Europea de l'Acer i el Carbó

1958 Tractats de Roma:
• Comunitat Econòmica Europea
• Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (EURATOM)

1987 Acta Única Europea: mercat únic

1993 Tractat de la Unió Europea - Maastricht

1999 Tractat d'Amsterdam

2003 Tractat de Niça

2009 Tractat de Lisboa

1. MATERIALMENT (EXCEPTE ELS PRINCIPIS GENERALS DE DRET), aquests instruments:

- ⊖ es fonamenten en el consentiment dels estats membres
- ⊖ expressat a través de procediments constitucionals interns
- ⊖ utilitzen formes solemnes de manifestació del consentiment (signatura seguida de ratificació o adhesió)

2. FORMALMENT (EXCEPTE ELS PRINCIPIS GENERALS DE DRET), són tractats internacionals

- ⊖ Qualsevol que siga la seua denominació particular
- ⊖ *Ergo*:
  - Sotmesos a Convenció de Viena sobre el Dret dels Tractats (CVDT), 1969
  - Els són aplicables regles d'interpretació, d'aplicació, d'entrada en vigor, d'esmena...

1) *RATIONE TEMPORIS*:

⊖ Entrada en vigor:

- [Art. 54 TUE](#) (pàg. 73)
- [Art. 357 TFUE](#) (pàg. 185)

⊖ Vigència il·limitada

- [Art. 53 TUE](#) (pàg. 73)
- [Art. 356 TFUE](#) (pàg. 185)

⊖ Possibilitat de retirada

- [Art. 50 TUE](#) (pàg. 72-73)

2) *RATIONE PERSONAE*:

- ⊖ [Art. 52.1 TUE](#) (pàg. 73)

3) *RATIONE LOCI*:

- ⊖ [Art. 52.2 TUE](#) (pàg. 73) → [Art. 355 TFUE](#) (pàg. 184-185)

1) PROCEDIMENT DE REVISIÓ DELS TRACTATS CONSTITUTIUS: [Art. 48 TUE](#) (pàg. 71-72)

- ⊖ Procediment de revisió ordinari
- ⊖ Procediments de revisió simplificats

2) CONSEQÜÈNCIES:

- ⊖ tota modificació del dret originari ha de fer-se per un tractat internacional
- ⊖ tot tractat internacional entre estats membres que modifiqui el dret originari és dret originari

A. SILENCI DELS TRACTATS CONSTITUTIUS

B. PERÒ ES POT INDUIR

1. Respecte del dret institucional

- ⊖ de dues normes generals: [art. 5.2 TUE](#) (pàg. 52) i [art. 2 TFUE](#) (pàg. 76)
- ⊖ del sistema de recursos davant el TJUE: [Sentència Els Verds](#) (pàg. 320)

2. Respecte del dret internacional [DUBTÓS]

⊖ Respecte dels tractats internacionals preexistents

- Cas del BENELUX [Art. 350 TFUE](#) (pàg. 183)
- Regla general [Art. 351 TFUE](#) (pàg. 183)

⊖ Respecte dels tractats internacionals posteriors

- Casos en què és possible subscriure tractats internacionals [Art. 216.1 TFUE](#) (pàg. 145)
- Control de “constitucionalitat” dels tractats internacionals

○ A posteriori?:

- a) No en els tractats constitutius
- b) [Dictamen 3/94: Acord plàtans, §6-23](#) (pàg. 399-400)

○ Difícil. Intentar:

- a) causes nul·litat / terminació CVDT
- b) denúncia / retirada si el tractat internacional ho permet

3. Respecte del dret intern dels estats membres: vegeu la lliçó següent

3. ELS ACTES JURÍDICS ADOPTATS PER LES INSTITUCIONS DE LA UNIÓ

A. ABAST

B. CLASSIFICACIÓ

C. MOTIVACIÓ DELS ACTES

D. PUBLICACIÓ, NOTIFICACIÓ I VIGÈNCIA

E. ANÀLISI INDIVIDUALITZADA DELS DIVERSOS ACTES JURÍDICS

1. “Dret derivat” = tot el dret de la UE que no és dret originari

⊖ El seu “fonament, abast i límits” → en el dret originari de la UE

2. “Dret derivat institucional” = tot el dret derivat adoptat exclusivament per les institucions europees

⊖ s’exclou el dret internacional de la UE, perquè no és adoptat exclusivament per les institucions europees (= no és dret derivat “institucional”)

⊖ s’exclouen els actes de la PESC, perquè encara que sí que serien dret derivat institucional, la PESC és una “competència especial”

Actes típics o atípics: segons estiguen previstos o no en els tractats constitutius

1. Actes típics

⊖ Identificació

- [Art. 288, §1 TFUE \(pàg. 165\)](#)
- [Art. 295 TFUE \(pàg. 168\)](#)
- Remissió als instruments de la PESC

⊖ Per la seua obligatorietat, es poden classificar en:

- Actes típics vinculants (d'abast general o individual)
  - [Art. 288, §2-4 TFUE \(pàg. 165\)](#)
  - [Art. 295 TFUE \(pàg. 168\)](#)
- Actes típics no vinculants
  - [Art. 288, §5 TFUE \(pàg. 165\)](#)
  - [Art. 295 TFUE \(pàg. 168\)](#)

⊖ Pel seu procediment nomogenètic, es poden classificar en:

- Actes legislatius
  - Seran el reglament, la directiva i la decisió,
  - si són adoptats pel procediment legislatiu (ordinari o especial)
[Art. 289.1-3 TFUE \(pàg. 16\)](#)

- Actes no legislatius. Són:
  - els mateixos, si són “delegats” [Art. 290 TFUE](#) (pàg. 166)
  - els mateixos, si són “d’execució” [Art. 291 TFUE](#) (pàg. 166)
  - els actes del BCE [Art. 132.1 TFUE](#) (pàg. 116)
  - els actes del Consell Europeu (les decisions de l’art. [22 TUE](#) [pàg. 61])
  - els actes no vinculants
  - el dret internacional que vincula a la UE + actes de la PESC...

2. Actes atípics [Art. 296, §1 i 3 TFUE](#) (pàg. 168)

C. MOTIVACIÓ DELS ACTES

1. [Art. 296, §2 TFUE](#) (pàg. 168)

- ⊙ La motivació de l’acte és requisit per a la seua validesa
  - ⊙ Si → un acte no es motiva
  - ↳ o es motiva incorrectament
- } el TJUE podrà declarar-lo nul

2. L’obligació de motivar abasta l’obligació d’indicar per a cada acte

- ⊙ la seua base jurídica concreta = l’article del TUE/TFUE que li serveix de fonament
- ⊙ les propostes, iniciatives, recomanacions, peticions o dictàmens
- ⊙ les raons de la seua adopció
  - Art. 5 del Protocol núm. 2 sobre subsidiarietat i proporcionalitat

1. Publicació:

- ⊗ És requisit d'eficàcia (no de validesa) de les normes
- ⊗ Què cal publicar en el DO?
  - Els actes legislatius [Art. 297.1, 3 TFUE](#) (pàg. 169)
  - Entre els actes no legislatius, només: [art. 297.2, §2 TFUE](#) (pàg. 169)
    - Els reglaments
    - Les directives generals
    - Les decisions sense destinataris
- ⊗ Superat en la pràctica. En DO, sèrie L,
  - Abans del Tractat de Lisboa es publicaven actes:
    - la publicació dels quals és condició per a la seua aplicabilitat
    - la publicació dels quals NO és condició per a la seua aplicabilitat
  - Amb el Tractat de Lisboa, es publiquen:
    - Actes legislatius
    - Actes no legislatius

2. Notificació [Art. 297.2, §3 TFUE](#) (pàg. 169)

- ⊗ Forma de notificació:
  - Als estats membres: per correu diplomàtic a la Representació Permanent
  - Als particulars, per correu amb justificant de recepció

3. Vigència:

- ⊗ per a actes d'obligada publicació [Art. 297.1, §3 TFUE](#) (pàg. 169)
- ⊗ per a actes notificats [Art. 297.2, §3 TFUE](#) (pàg. 169)

1. ACTES VINCULANTS

1.1. ACTES TÍPICIS

A. EL REGLAMENT

1. Tres característiques [Art. 288, §2 TFUE](#) (pàg. 165)

- ⊖ Abast general [Sentència Zuckerfabrik Watenstedt](#) (pàg. 330)
- ⊖ Obligatorietat en tots els seus elements [Sentència Comissió c. Itàlia, §20](#) (pàg. 333)
- ⊖ Directament aplicable en tots els estats membres
  - [Sentència Comissió c. Itàlia, §15-17 i 20](#) (pàg. 332-333)
  - [Sentència Variola, §9-11](#) (pàg. 334-335)
  - Única excepció [Sentència Atlanta, §12-1\), 20, 21 i 30](#) (pàg. 338-341)

B. LA DIRECTIVA

1. Es defineix per oposició al reglament [Art. 288, §3 TFUE](#) (pàg. 165)

- ⊖ No té abast general
  - Només obliga l'estat o estats destinataris)
  - Però pot enumerar com a estat destinatari tots els estats membres
- ⊖ Obligatorietat parcial:
  - Significat:
    - només quant al resultat a aconseguir i en el temps previst
    - no quant a forma i mitjans per a aconseguir-ho

- Problemes pràctics

- [Sentència Comissió c. Alemanya, §18\(2\) \(pàg. 346\)](#)

- [Sentència Inter-environnement Wallonie, §35 i 42-50 \(pàg. 347-349\)](#)

- Solució: mecanisme de control per la Comissió, que pot acabar amb recurs d'incompliment davant el TJUE [Sentència Comissió c. Espanya \(pàg. 350-351\)](#)

- ⊖ Absència, en principi, d'aplicabilitat i eficàcia directa

- els efectes jurídics els produeix la norma nacional d'incorporació (adaptació o transposició)

- però pot arribar a tenir efecte directe segons TJUE [Sentència Comissió c. Alemanya, §18\(2\) \(pàg. 346\)](#)

2. És un instrument conflictiu

- ⊖ La Comissió presenta propostes de directives cada vegada més detallades

- ⊖ Els estats membres abusen de la llibertat de transposició

C. LA DECISIÓ

1. Tres característiques [Art. 288, §4 TFUE \(pàg. 165\)](#)

- ⊖ Històricament, sense abast general (a ≠ del reglament)

- Destinataris = estats o particulars definits de manera concreta o individual (no abstracta) [Sentència Confédération National done Producteurs de Fruits et de Légumes, §1\(1 i 4-5\); 2; i 3\(4\) \(pàg. 352-353\)](#)

- ⊖ Obligatòria en tots els seus elements (a ≠ de la directiva)

- ⊖ Novetat del Tractat de Lisboa: decisions sense destinataris [Art. 288, §4 TFUE \(pàg. 165\)](#)

1.2. ACTES ATÍPICS

1. Són “actes de naturalesa jurídica fosca i efectes jurídics indeterminats”

⊖ No obstant això:

- Tenen un origen institucional
- S'emmarquen en àmbits de competència de la UE

2. Proliferació contínua

⊖ Explicació: a vegades, els tractats constitutius preveuen la competència, sense especificar el tipus d'acte amb el qual exercitar-la

3. Reconeixement (novetat del Tractat de Lisboa): [art. 296, §1 TFUE](#) (pàg. 168)

4. Límit: interpretació extensiva de la funció del control judicial realitzada pel TJUE: [Sentència Comissió c. Consell, §29](#) (pàg. 309)

⊖ controla legalitat de tots els actes que produïsquen efectes jurídics

- Amb independència de la seua naturalesa o de la seua forma

⊖ excepte actes no vinculants (recomanacions, dictàmens i actes atípics no vinculants)

5. Exemples:

⊖ El Cinquè Programa de medi ambient [Sentència Associazione Agricoltori della Província di Rovigo, §11 i 22-23](#) (pàg. 358-359)

⊖ Comunicació de la Comissió [Sentència França c. Comissió, §1, 8-9, 14 i 22-23](#) (pàg. 360-361)

2. ACTES NO VINCULANTS

1. [Art. 288, §5 TFUE](#) (pàg. 165)

2. Distinció doctrinal:

⊖ **Recomanació: pot**

- indicar una conducta a seguir
- suggerir la modificació d'una situació o comportament

⊖ **Dictamen: opinió o valoració de situacions o conductes**

3. Són actes jurídics NO obligatoris = el seu incompliment manca de sanció

4. PERÒ poden crear efectes jurídics

⊖ **Recomanacions** [Sentència Grimaldi, §5, 13 i 16-19](#) (pàg. 354-356)

⊖ **Dictàmens**

- Exemple: dictamen motivat de la Comissió [Art. 258 TFUE](#) (pàg. 157)
- Excepció [Art. 218.11 TFUE](#) (pàg. 147) Dictamen negatiu sí que és vinculant

1. Per especificitat PESC → s'exclou l'adopció d'actes legislatius

⊖ [Art. 24.1, §2 TUE](#) (pàg. 61-62)

⊖ [Art. 31.1, §1 *in fine* TUE](#) (pàg. 64)

2. Enumeració instruments jurídics de la PESC [Art. 25, 26 i 37 TUE](#) (pàg. 62-67):

⊖ la definició pel Consell Europeu de: [art. 25.a\) i 26.1 TUE](#) (pàg. 62)

- els interessos estratègics (en [art. 26.2 TUE](#) [pàg. 62] se'ls denomina, per a major confusió, “línies estratègiques”)
- els objectius; i
- les orientacions generals de la PESC

⊖ l'adopció de decisions en els tres àmbits previstos en l'art. [25.b\) TUE](#) (pàg. 62). Les decisions podran ser adoptades pel Consell Europeu ([art. 26.1 *in fine* TUE](#) [pàg. 62]) o pel Consell ([art. 26.2, §1 TUE](#) [pàg. 62]). Els art. 28 *et seq.* de la secció 1, cap. 2, títol V TUE tenen algunes precisions interessants sobre l'adopció de decisions en la PESC; i

⊖ els tractats internacionals de la UE amb altres estats o altres organitzacions internacionals relatius a la PESC [Art. 37 TUE](#) (pàg. 66)

4. EL DRET INTERNACIONAL EN L'ORDENAMENT JURÍDIC DE LA UNIÓ

A. VALIDESA I IMPORTÀNCIA DE LES NORMES INTERNACIONALS

B. EL DRET INTERNACIONAL GENERAL

C. EL DRET INTERNACIONAL CONVENCIONAL

C.1. Els tractats internacionals subscrits pels estats abans de la seua pertinença a la UE

C.2. Els tractats internacionals subscrits per la UE

C.3. Els acords mixtos

C.4. Les decisions dels representants dels governs dels estats membres reunits en el si del Consell

C.5. El control de compatibilitat amb els tractats constitutius

D. LES DECISIONS DELS ÒRGANS CREATS MITJANÇANT TRACTATS INTERNACIONALS

1. [Sentència Internacional Fruit Company i altres, §2-8 \(pàg. 362\)](#): primacia del dret internacional sobre el dret institucional
2. Però Sentència Kadi, de 3.9.2008, §5: “**Les obligacions imposades per un tractat internacional [= la Carta de l'ONU] no poden tenir per efecte menyscar els principis constitucionals del TCE**”
  - ⊖ Actitud *pro unione* del TJUE en cas de conflicte entre un tractat internacional i els tractats constitutius. Molt discutible

B. EL DRET INTERNACIONAL GENERAL

1. És dret internacional no escrit, compost per:
  - ⊖ el dret internacional consuetudinari (= costum internacional) d'eficàcia general
  - ⊖ els principis generals del dret internacional
2. No existeix en els tractats constitutius una norma de submissió del dret de la UE al dret internacional general
  - ⊖ el mateix ocorre en les constitucions nacionals
  - ⊖ No obstant això, segons el TJUE se'n produeix la recepció automàtica en el dret de la UE
    - [Sentència Opel Àustria, §90 i 94-95 \(pàg. 365-366\)](#): vincula la UE
    - [Sentència Racke, §24 i 45-46 \(pàg. 367-369\)](#): vincula la UE i forma part del dret de la UE

C. EL DRET INTERNACIONAL CONVENCIONAL

C.1. Els tractats internacionals subscrits pels estats abans de la seua pertinença a la UE

1. Cas específic: el BENELUX [Art. 350 TFUE](#) (pàg. 183)

2. Regla general per als altres casos: [Art. 351 TFUE](#) (pàg. 183)

⊙ Aplicació judicial de la regla general de l'art. 351, §1 TFUE: [Sentència Burgoa, §8-11](#) (pàg. 372-373)

⊙ L'existència d'un tractat previ amb tercers estats no afecta les relacions amb els restants estats membres [Sentència Deserbais, §17-18](#) (pàg. 374)

⊙ Exemple: [Sentència Levy, §6, 12-13, 16-17, 20 i 22](#) (pàg. 375-378)

⊙ La regla de l'art. 351, §1 TFUE és una obligació de comportament, no de resultat

C.2. Els tractats internacionals subscrits per la UE

1. Abast i obligatorietat [Art. 216 TFUE](#) (pàg. 145)

2. Procediment de subscripció del tractat [Art. 218 TFUE](#) (pàg. 145-147)

3. Recepció dels tractats internacionals en el dret de la UE

⊙ Recepció automàtica des de l'entrada en vigor [Sentència Haegeman, §3-6](#) (pàg. 382)

⊙ Encara que obligació de publicar el tractat internacional [Art. 17.1 Reglament Consell](#) (pàg. 383)

C.3. Els acords mixtos

1. L'existència no està prevista ni en el TUE ni en el TFUE
  - ⊗ Sí que ho està en l'art. [102 TCEEA](#) (pàg. 384)
2. TJUE els estén al TCE (avui TFUE) si:
  - ⊗ Concorren competències estatals i de la UE [Dictamen 1/94: OMC, §CVIII](#) (pàg. 305)
  - ⊗ Quan així ho exigisca el finançament d'aquest tractat [Dictamen 1/78: Acord cautxú natural, §63](#) (pàg. 397)
3. Doctrina judicial:
  - ⊗ Obligaran tant la UE com els estats membres [Sentència Bresciani, §18](#) (pàg. 385)
  - ⊗ El TJUE controlarà la totalitat de l'acord mixt [Sentència Demirel, §6-12](#) (pàg. 388-389)
  - ⊗ Tenen el mateix valor que els tractats subscrits exclusivament per la UE. [Sentència Comissió/Irlanda, §14-15](#) (pàg. 392) i [Sentència Pecheurs l'Étang de Berre, §24-25](#) (pàg. 512)

C.4. Les decisions dels representants dels governs dels estats membres reunits en el si del Consell

1. Són una categoria normativa mixta entre l'internacional i l'institucional
  - ⊗ internacional:
    - són autèntics tractats internacional regits per la CVDT
    - adoptats pels representants estatals que no actuen com a membres del Consell, sinó dels seus governs
  - ⊗ institucional:
    - pel seu objecte i fi (previstos en el TFUE)
    - a vegades, participen institucions ≠ del Consell

2. Caràcters:

- ⊖ Es publiquen en el DO
- ⊖ Actes d'adhesió: els nous estats membres s'adhereixen a aquests
- ⊖ Exclosos del control de legalitat del TJUE. [Sentència Parlament c. Consell i Comissió, §9-12 i 25](#) (pàg. 380-381)

C.5. El control de compatibilitat amb els tractats constitutius

1. Regulació: [art. 218.11 TFUE](#) (pàg. 147)

2. És control concentrat (només davant el TJUE); no difús (davant diversos tribunals)

3. Abasta el control intrínsec (= contingut) i l'extrínsec (= procediment) [Dictamen 1/78: Acord sobre el cautxú natural, §30-31](#) (pàg. 395-396)

4. Permet el control previ, no el control *a posteriori* [Dictamen 3/94: Acord plàtans, §10-14](#) (pàg. 399)

- ⊖ Finalitat preventiva [Dictamen 3/94: Acord plàtans, §16-21](#) (pàg. 399-400)
  - Impossibilitat inferir jerarquia normativa en qualsevol sentit
- ⊖ Possibilitat control *a posteriori* [Dictamen 3/94: Acord plàtans, §22](#) (pàg. 400)
  - Mai en la pràctica ("sí" el cas de l'extrínsec; no en l'intrínsec)
  - Desencadenaria responsabilitat internacional de la UE

1. No regulat en els tractats constitutius
2. Des de l'entrada en vigor, formen part del dret de la UE, igual que els tractats internacionals subscrits per la UE [Sentència Sevince, §8-9 \(pàg. 403-404\)](#)
3. La seua interpretació i validesa queden sota el control del TJUE [Sentència Sevince, §10-12 \(pàg. 404\)](#)
4. Conseqüències de la seua no publicació [Sentència Sevince, §24 \(pàg. 406\)](#)

5. ELS INSTRUMENTS JURÍDICS DE LA POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA (PESC)

1. Per especificitat PESC → s'exclou l'adopció d'actes legislatius

⊙ [Art. 24.1, §2 TUE](#) (pàg. 61-62)

⊙ [Art. 31.1, §1 *in fine* TUE](#) (pàg. 64)

2. Enumeració instruments jurídics de la PESC [Art. 25, 26 i 37 TUE](#) (pàg. 62-66):

⊙ la definició pel Consell Europeu de: [art. 25.a\) i 26.1 TUE](#) (pàg. 62)

- els interessos estratègics (en [art. 26.2 TUE](#) [pàg. 62] se'ls denomina, per a major confusió, “línies estratègiques”)
- els objectius; i
- les orientacions generals de la PESC

⊙ l'adopció de decisions en els tres àmbits previstos en l'art. [25.b\) TUE](#) (pàg. 62). Les decisions podran ser adoptades pel Consell Europeu [Art. 26.1, §1 *in fine* TUE](#) (pàg. 62) o pel Consell [Art. 26.2, §1 TUE](#) (pàg. 62). Els art. 28 *et seq.* de la secció 1, cap. 2, títol V TUE tenen algunes precisions interessants sobre l'adopció de decisions en la PESC; i

⊙ els tractats internacionals de la UE amb altres estats o altres organitzacions internacionals relatius a la PESC [Art. 37 TUE](#) (pàg. 66)